

## **Stanowisko Nr 2 /2023**

### **Wójt Gminy Michałowice i Rady Gminy Michałowice**

z dnia 7 lutego 2023 r.

#### **w sprawie gospodarki leśnej prowadzonej przez Nadleśnictwo Chojnów w Lesie Komorowskim i Chlebowskim**

Z dużym niepokojeniem obserwujemy efekty prac gospodarczych prowadzonych przez Lasy Państwowe w Lesie Komorowskim i Chlebowskim w ostatnich latach. Przeprowadzone rębnie i trzebieże doprowadziły do negatywnych zmian w wyglądzie tych lasów.

W lasach jest coraz mniej dojrzałych drzew. Z roku na rok przybywa pustych przestrzeni po rębniach. Skalę wycinek najlepiej ilustrują zdjęcia satelitarne. Pozostało już niewiele miejsc w których w zasięgu wzroku jest dojrzały las niezmieniony pracami leśnymi.

Wartości przyrodnicze i krajobrazowe Lasów Chlebowskiego i Komorowskiego zostały już w dużym stopniu nadwyrężone przez pozyskanie drewna. Mieszkańcy skarżą się, że las zmieniony pracami leśnymi traci swoje walory jako miejsce do wypoczynku.

Wójt i Rada Gminy Michałowice widzą konieczność natychmiastowego zatrzymania prac pozyskania drewna i objęcia lasów ochroną, aby mogły pełnić funkcje społeczne.

**Wójt i Rada Gminy Michałowice wnioskuje o moratorium na wykonanie rębni przewidzianych Planem Urządzenia Lasu na lata 2023-2027 dla Lasu Komorowskiego i Lasu Chlebowskiego do czasu wyznaczenia obszarów intensywnie użytkowanych społecznie na podstawie Zarządzenia 58 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 5 lipca 2022 r. Wniosek podyktowany jest koniecznością natychmiastowej zmiany priorytetów w zarządzaniu lasem.**

**Wójt i Rada Gminy Michałowice wyrażają sprzeciw wobec rębni w Lesie Komorowskim przewidzianej w Planie Urządzenia Lasu na 2023 r. w wydzieleniu 340-c. Całe wydzielenie 340-c ma około 8 hektarów, a 50% jego powierzchni stanowią młodniki. Na tym terenie planuje się usunięcie 90% dojrzałych drzew na obszarze około 4 hektarów. Wycięcie dojrzałych drzew oznacza utratę walorów krajobrazowych i rekreacyjnych lasu.**

Las Komorowski ma około 200 hektarów powierzchni. W ramach obowiązującego Planu Urządzenia Lasu 2018-2027 na obszarze samego Lasu Komorowskiego (bez Chlebowskiego) do końca 2022 roku zastosowano rębnie na łącznym obszarze 8,69 ha, a w ramach prac zaplanowanych na lata 2023-2027 planuje się kolejne rębnie na łącznym obszarze 13,24 ha. Oznacza to, że Nadleśnictwo Chojnów wycięło lub planuje wyciąć w najbliższych latach w Lesie Komorowskim niemal 22 hektary lasu.

Dla lokalnej społeczności drastyczna była rębnia w wydzieleniu 333-f dokonana w 2018 roku gdzie wycięto prawie 2 hektary lasu w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy, rębnie w wydzieleniach 336-c oraz 341-a z 2020 r., a także intensywna trzebież w oddziale 333-d oraz 337-ab dokonana w 2022 r. Takie działania budzą głęboki niepokój lokalnej społeczności, gdyż trwale wpływają na walory krajobrazowe i turystyczne lasu.

Mieszkańcy Gminy już w 2018 r., po rębni w wydzieleniu 333-f, która zbiegła się z pracami nad Planem Urządzenia Lasu wystąpili o zmianę sposobu gospodarowania lasem składając wnioski do Planu Urządzenia Lasu i uczestnicząc w spotkaniach w Nadleśnictwie. Niestety złożone wnioski nie zostały uwzględnione.

Zarządzenie nr 58 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 5 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych wskazuje, że Lasy Państwowe dostrzegły konieczność nadania priorytetu funkcji społecznej na obszarach leśnych, mających szczególne znaczenie społeczne. Zarządzenie to powstało na skutek nasilających się protestów przeciw wycince lasów w pobliżu miast.

Zgodnie z Zarządzeniem obszary leśne o zwiększonej funkcji społecznej będą jednak wyznaczane w nadleśnictwach dopiero w momencie uchwalania nowego Planu Urządzenia Lasu. **W przypadku Nadleśnictwa Chojnów nowy Plan Urządzenia Lasu zacznie obowiązywać dopiero za pięć lat, tzn. od 2028 r.** Jesteśmy przekonani, że Las Komorowski i Las Chlebowski nie mogą czekać na zmianę charakteru gospodarki leśnej tak długo.

Wadą Zarządzenia 58 jest, iż nie ustanawia ono ochrony lasów społecznych od momentu wejścia w życie, a dopiero od momentu nowego Planu Urządzenia Lasu. Jest to paradoks, bo z jednej strony Zarządzenie wskazuje na konieczność ochrony lasów społecznych a z drugiej strony daje możliwość ich wycięcia przed momentem otoczenia ich ochroną.

Ułomność Zarządzenia 58 widać najlepiej na przykładzie oddziału 340-c. Nasza społeczność już w 2018 r. we wnioskach do Nadleśnictwa wносиła o objęcie ochroną lasów przy ul. Na Skraju, w których jest znaczny udział dębów (oddział 340-c i d). Są to jedne z najbardziej ulubionych miejsc spacerów naszych mieszkańców, z uwagi na bliskość doliny Utraty.

Planowane wycięcie drzew w oddziale 340 c w roku 2023, gdy od 2028 r. mogłyby zostać objęte ochroną dobitnie ilustruje ułomność Zarządzenia 58 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

Kontynuacja Planu Urządzenia Lasu na lata 2018-2027, w którym funkcja społeczna nie ma priorytetu nad funkcją gospodarczą, spowoduje, że do 2028 roku las straci większość swoich bezcennych walorów, decydujących o jego atrakcyjności dla lokalnych społeczności.

Moratorium na ochronę lasów do czasu zatwierdzenia Planu Urządzenia Lasu jest jedynym logicznym rozwiązaniem, które sprawi, że Zarządzenie 58 odniesie swój cel.

Las Komorowski oraz Las Chlebowski to obszar leśny o zwiększonej funkcji społecznej. Jest on intensywnie użytkowany rekreacyjnie i turystycznie. Dlatego powinien jak najszybciej zostać uznany za tzw. strefę intensywnego oddziaływania społecznego z obligatoryjnym stosowaniem wytycznych z Zarządzenia nr 58.

**Czynniki decydujące o charakterze Lasu Komorowskiego i Lasu Chlebowskiego jako obszaru o zwiększonej funkcji społecznej to:**

- Intensywny ruch turystyczny (pieszy, rowerowy, narciarski) mieszkańców gmin Michałowice, Brwinów, Nadarzyn oraz Pruszkowa i Warszawy, który będzie się zwiększał wraz z prognozowaną presją urbanizacyjną na terenach tych gmin. W letnie weekendy szacowany ruch turystyczny na jednym tylko wejściu do Lasu Chlebowskiego od strony miejscowości Pęcice Małe wynosi ok. 800 osób dziennie!
- Położenie w obszarze Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.
- Bezpośrednie sąsiedztwo czterech kompleksów rodzinnych ogrodów działkowych (Granica, Kanie, Komorów, Wolica) - miejsce rekreacji dla tysięcy działkowców.
- Infrastruktura oraz atrakcje turystyczne, takie jak:
  - Zespół Krajobrazowy Wsi Komorów oraz unikalny ciąg przyrodniczo-kulturowy Doliny Utraty,

- Warszawska Obwodnica Turystyczna oraz szlaki znakowane przez PTTK,
- leśne ścieżki dydaktyczne zrealizowane wspólnie przez Gminę Michałowice oraz Nadleśnictwo Chojnów,
- trasy rekreacyjne „Biegnij-Jeź-Maszeruj” znakowane przez lokalną społeczność przy wsparciu gminy Michałowice,
- ośrodki jazdy konnej wraz z siecią leśnych ścieżek konnych,
- ślady fortyfikacji polowej z czasów II wojny światowej,
- trzy pomniki przyrody (pomnikowe drzewa),
- dwa projektowane pomniki przyrody (aleje starych dębów) - niedawno złożone wnioski o uznanie za pomnik przyrody poparło już ponad 500 osób!
- Imprezy sportowo-rekreacyjne:
  - biegi przełajowe „Lasy nad Utratą”, organizowane przez Gminę Michałowice i AZS Warszawa,
  - spływy kajakowe Utratą.
- Możliwość obserwacji zwierząt, w tym łośi, saren, dzików, bobrów i wielu gatunków ptaków
- Las Komorowski oraz Las Chlebowski są lasami o charakterze ochronnym w rozumieniu Ustawy o lasach z dn. 28 września 1991 (art. 15, ust. 7a), jako lasy położone w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców (Pruszków).

Dlatego też, prace leśne na terenie Lasu Komorowskiego i Lasu Chlebowskiego powinny:

- koncentrować się na zachowaniu starodrzewu,
- służyć utrzymaniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych lasu,
- polegać na pielęgnacji drzew w celu utrzymania ich w dobrym stanie i zapewnienia bezpieczeństwa odwiedzających.

Szczególną rolę społeczną Lasu Komorowskiego i Chlebowskiego zauważa zresztą samo Nadleśnictwo Chojnów, przyznając w korespondencji z 9 grudnia 2022 (zn. spr.: ZG.2281.11.2022) dot. budowy tzw. „paskowianki”, że lasy te “oprócz funkcji gospodarczych, pełnią także szereg funkcji społecznych – edukacyjnych, kulturowych, turystycznych, rekreacyjnych, poznawczych, estetycznych, itp. Lasy te, w ponad czterdziestu procentach stanowią cenne przyrodniczo siedliska grądowe.”

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe argumenty uważamy, że:

- Las Komorowski oraz Chlebowski spełniają wszelkie warunki do uznania ich już teraz za obszar leśny o zwiększonej funkcji społecznej - strefę intensywnego oddziaływania z obligatoryjnym stosowaniem wytycznych z Zarządzenia nr 58,
- modyfikacja zaplanowanego w obowiązującym Planie Urządzenia Lasu sposobu prowadzenia gospodarki leśnej w Lesie Komorowskim i Chlebowskim powinno nastąpić niezwłocznie - jest to warunkiem zachowania wartości społecznej Lasu Komorowskiego i Chlebowskiego.